

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.VIII.10.047/2022/6.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Stark Marianna bíró

A felperes: felperes neve
cím1

A felperes képviselője:
Dr. Marton Ádám László ügyvéd /Dr. Marton Ádám László Ügyvédi Iroda/
cím2

Az alperes: alperes neve
cím3

Az alperes képviselője:
Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda
cím4

A per tárgya: baleseti járadék felemelése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítélőtábla Mf.V.30.058/2021/11.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 51.M.70.038/2020/22.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Ítélőtábla Mf.V.30.058/2021/11. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Tatabányai Törvényszék 51.M.70.038/2020/22. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek – 15 nap alatt – 50.000 (ötvenezer) forint és 13.500 (tizenháromezer-ötszáz) forint áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak – külön felhívásra – 29.760 (huszonkilencezer-hétszázhatvan) forint fellebbezési és 37.200 (harminchétezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperesnél munkaviszonyban álló felperes 1996. július 6-án földalatti lakatos munkakörben végzett tevékenysége közben balesetet szenvedett, amely következtében bal kéz IV. ujjának roncsolódása következett be. Munkaviszonya az alperesnél 1999. január 31-ével szűnt meg, majd 2005. augusztus 25-től 2018. április 5-éig a felek között ismét munkaviszony jött létre. Ezen időszakban a felperest 2012-től ipari bányamentő munkakörben foglalkoztatták, átlagkeresete jelentősen meghaladta a földalatti lakatos munkakörben elérhető keresetét.

[2] A Tatabányai Munkaügyi Bíróság első fokon jogerőre emelkedett I.M.46/1997/20. számú ítéletében az 1996. július 6-án bekövetkezett üzemi balesettel összefüggésben általános kártérítés címén 200.000 forintban marasztalta az alperest, valamint kötelezte, hogy 1998. április 1-től általános kártérítés címén havi 10.000 forint baleseti kártérítési járadékot fizessen a felperesnek.

[3] Az ítélet indokolása szerint a bíróság együttesen, összevonva bírálta el a felperes általános kártérítés iránti igényét a havi 20.000 forint jövedelemveszteség címén előterjesztett igénnyel, és azt együttesen 10.000 forint/hó összegben határozta meg. Az összecszerűség körében kifejtette, hogy a felperes követelésének a keresetveszteséggel kapcsolatos része eltúlzott, mivel a perbeli időszakban a minimálbér nem érte el a 20.000 forintot. Ezen túlmenően a felperes a házastársa által üzemeltetett kiskereskedésbe való besegítés, illetve a ház körüli munkák címén 28.000 forintot kívánt érvényesíteni, ami messze felette van a minimálbéreknek. Az alperes marasztalása az ítélet indokolása szerint a munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (rMt.) 174. § (1) bekezdésén, illetve 177. §-án alapult.

[4] A felek utóbb egyezségeket kötöttek, amelyben 2002. április 1-től kezdődően általános kártérítés címén havi 12.500 forint járadék folyósításában állapodtak meg. 2004. november 12-én a felek ismételten peren kívül kötöttek egyezségeket, amelyben az általános kártérítés címén folyósított járadék összegét 15.000/hóra módosították.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[5] A felperes keresetében az alperessel szemben baleseti kártérítés jogcímén lejárt járadékként 2016. január 1-től 2019. január 11-éig terjedő időszakra 576.000 forint megfizetését kérte, ezt követően havonta 31.000 forint általános baleseti kártérítési járadék megfizetését igényelte. Kérelmének jogalapjaként az rMt. 174. § (1) bekezdését, 177. § (1) bekezdését, 183. § (1) (2) bekezdését, 184. § (1) (3) (4) bekezdését, 185. §-át, valamint 186. § (3) bekezdését jelölte meg.

[6] Álláspontja szerint mivel munkakörében elérhető munkabérek körében a járadék összegének legutolsó értékkezelő módosítása óta emelkedés történt, illetve az eltelt idő alatt változtak az értékviszonyok, a jelenleg folyósított 15.000 forint helyett 31.000 forint megfizetése indokolt. Érvéle szerint lényeges körülménynek minősül a bírói gyakorlat alapján, ha a kártérítés megállapítása után a járadék megállapításakor alapul vett jövedelmek összege igazolhatóan növekszik.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

[8] Álláspontja szerint a kártérítési járadék indexálási kötelezettsége a jövedelempótló kártérítési járadékokra vonatkoztatható, mivel ez hivatott biztosítani azt az anyagi kompenzációt, mintha nem következett volna be a baleset.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

[9] A Tatabányai Törvényszék 51.M.70.038/2020/22. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen a felperesnek 15 napon belül 432.000 forint általános kártérítési járadék hátralékot, 2021. június 1-től pedig havi 31.000 forint általános kártérítési járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett a szakértői díjról és az eljárási illetékről.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az rMt. 177. § (1) bekezdésére, 174.-176. §-ára, 183. § (1) bekezdésére, 184. § (1) bekezdésére, valamint a 2012. évi LXXXVI. törvény (Mth.) 16. § (1) bekezdésében foglaltakra.

[11] Az ítélet szerint nem volt vitatott, hogy korábban a bíróság összevonta a felperes általános kártérítési igényét a jövedelempótló kártérítési igénnyel, és így állapította meg a havi 10.000 forint általános kártérítési járadékot. Ennek megemelése történt a felek egyezsége alapján.

[12] A Tatabányai Munkaügyi bíróság korábbi ítéletében megállapította, hogy az általános kártérítés címén havi 10.000 forint baleseti kártérítési járadék megfizetésére azért köteles az alperes, mert a felperesnek munkaviszonyából származó keresetvesztesége nem merült fel, ugyanakkor rendelkezett arról, hogy munkaviszonyon kívüli jövedelemvesztesége volt, amely a házastárs által üzemeltetett kiskereskedésbe való besegítés elmaradásával merült fel.

[13] A bíróság megállapította, hogy az alperes a felperes vállalkozói tevékenységéből származó úgynevezett jövedelemveszteség körében tett tényállításait nem vitatta, csupán a részére nyújtott segítség szükségességét, azaz korlátozottságának fennálltát, azonban ezt korábban a bíróság megállapította, a felek későbbi egyezségénél is figyelembe vették, alperes a járadék emiatti csökkenését nem kérte, viszontkeresetet nem terjesztett elő.

[14] A felperes által állított körülményváltozások meglétét, idejét, mértékét és azok hatásait kellett értékelni azzal, hogy az infláció ténye önmagában nem alapozza meg a járadék felemelését.

[15] A bíróság megállapította, hogy a korábban eljáró Tatabányai Munkaügyi Bíróság az összevont járadék összegének megállapításánál a minimálbért kifejezetten figyelembe vette lényeges szempontként, így a felperes helyesen hivatkozott arra, hogy a jövedelem összegének változása (minimálbér és munkaviszonyon kívüli jövedelem, mely minimálbérhez igazított, így annak változása) megalapozza a járadék összegének felemelését.

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen levezette az általa alkalmazott számítási módot, amelyet döntése meghozatalakor alkalmazott.

[17] A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla Mf.V.30.058/2021/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, fellebbezett rendelkezését megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[18] A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kifejezetten azt vizsgálta, hogy a Tatabányai Munkaügyi Bíróság korábbi ítéletében járadékként megállapított általános kártérítés vonatkozásában a minimálbér változása olyan lényeges körülmény változásának tekinthető-e, amely a járadék felemelésének alapjául szolgálhat.

[19] A perbeli esetben jogerősen általános kártérítésként járadék lett megállapítva, amelynek bíróság általi módosítására az rMt. 184. § (1) bekezdése értelmében kizárólag akkor lehet helye, ha a károsult felperes olyan lényeges körülménye tekintetében következik be változás, amelyet a bíróság a járadék megállapítása során figyelembe vett. A másodfokú bíróság az alperes járadék fizetési kötelezettségét megállapító jogerős ítélet alapján arra a következtetésre jutott, hogy az a minimálbér mértékét nem értékelte lényeges körülményként.

[20] Az ítélet indokolásából nem tűnik ki, hogy az alapperben a perbeli időszakban érvényes minimálbért a bíróság milyen mértékben vette figyelembe az általános kártérítési járadék összegének megállapításakor, illetőleg, hogy a minimálbér alapján milyen módon és mértékben, mely szempontok értékelése mellett határozta meg a járadék összegét. Önmagában az, hogy az általános kártérítési járadékot megállapító ítélet indokolása szerint a

felperes keresete eltúlzott volt a minimálbérhez képest, nem jelenti azt, hogy a járadék megállapítása során annak mértékét lényeges körülménynek tekintette a bíróság.

[21] A felek peren kívül megkötött egyezségei nem tartalmazzak olyan nyilatkozatot, megállapítást, amely szerint a járadék felemelésére a minimálbér növekedése miatt került volna sor, valamint, hogy a járadék összegét a felek a minimálbér mértékéhez képest állapították volna meg az egyezésben.

[22] Figyelemmel arra, hogy a minimálbér változása a perbeli esetben nem tekinthető az rMt. 184. § (1) bekezdése szerinti lényeges körülménynek, a felperes pedig nem bizonyította, hogy a kártérítési járadék megállapítása után lényeges körülményeiben változás következett be, a másodfokú bíróság akként foglalt állást, hogy nincs helye az általános kártérítési járadék felemelésének jogszabályi feltételek hiányában. Önmagában a minimálbér változására hivatkozott a felperes, nem volt tényelődása arra nézve, hogy ez a körülmény milyen változást jelentett személyes körülményeiben, abban a körben, amelyen az általános járadék igénye alakult.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes ellenkérelme

[23] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[24] Érvelése szerint a másodfokú bíróság ítélete sérti az rMt. 184. § (1) bekezdésében foglaltakat. Tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a minimálbér változása nem minősül lényeges körülménynek. Álláspontja szerint ez – különös tekintettel a korábbi ítéletre – az ügy szempontjából lényeges körülmény, ennek megfelelően a másodfokú bíróság megsértette az rMt. 184. § (1) bekezdésében foglaltakat. Az alapügyben eljáró bíróság figyelembe vette a minimálbér összegét, így annak változása lényeges körülmény.

[25] Felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, így az eljárás megismétlése szükségtelen. A másodfokú bíróság a fent hivatkozott jogszabályhelyből tévesen következtetett, az elsőfokú bíróság döntése volt helyes a Tatabányai Munkaügyi Bíróság ítéletére is figyelemmel.

[26] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége folytán indokoltnak tartotta a felülvizsgálat engedélyezését, amelynek a Kúria helyt adott a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján.

[27] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

[28] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor ítéletében megállapította, hogy a korábbi bíróság az összevont járadék összegének megállapításánál a minimálbért kifejezetten figyelembe vette lényeges szempontként. Iratellenes volt az a megállapítás, hogy korábban a bíróság a minimálbér összegéhez viszonyítottan döntött a kártérítési járadék összegéről, így tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a minimálbér összege olyan lényeges körülménynek minősül, amely megalapozza a járadék összegének felemelését.

[29] Helytállóan állapította meg a másodfokon eljáró bíróság, hogy figyelemmel arra, miszerint a perbeli esetben a járadék általános kártérítésként lett jogerősen megállapítva, így annak bíróság általi módosítására az rMt. 184. § (1) bekezdése értelmében kizárólag akkor

lenne lehetősége, ha a károsult felperes olyan lényeges körülménye tekintetében következik be változás, amelyet a bíróság a járadék megállapítása során figyelembe vett.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

[31] A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabály sértő voltát, figyelemmel a Pp. 523. §-ában foglaltakra is.

[32] A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rMt. 184. § (1) bekezdése alapján, ha a kártérítés megállapítása után változás következik be a sérelmet szenvedett munkavállaló lényeges körülményeiben, mind a károsult, mind a munkáltató, illetőleg felelősségbiztosítás alapján nyújtott kártérítés esetén a biztosító a megállapított kártérítés módosítását kérheti.

[33] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a korábban eljáró Tatabányai Munkaügyi Bíróság összevonta a felperes általános kártérítési igényét a jövedelempótló kártérítési igénnyel, így állapította meg általános kártérítés jogcímén a havi 10.000 forintos összeget figyelemmel a keresetvesztésre, illetve a felperes jövedelemkiesésére. A felek között létrejött egyezség alapján történt a járadék összegének megemlése két alkalommal is.

[34] Fentiekből következően az alperes helytállási kötelezettsége – a már megállapított jogalapra figyelemmel - nem volt vitatott, jelen per tárgyát az képezhette, hogy a minimálbér összegének emelkedése lényeges körülményváltozásnak tekintendő-e adott esetben. Mindezt különösen a Tatabányai Munkaügyi Bíróság 1.M.46/1997/20. számú ítéletében kifejtettek tekintettel kellett értékelni.

[35] Tévesen jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ennek az ítéletnek a tartalmából következően a bíróság a járadék meghatározásakor a minimálbér mértékét nem értékelte lényeges körülményként.

[36] Ezzel szemben az első fokon eljáró bíróság a mérlegeléssel megállapított általános kártérítésként meghatározott összeg rögzítésekor kifejezetten a minimálbért tekintette kiindulási alapul, ennek mértékéhez viszonyította az általa meghatározott általános kártérítés mértékét.

[37] Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy az általános kártérítési járadék megállapítása a valószínűsíthetően elért minimálbér alapulvételével is lehetséges (EBH.2002.789). Jelen esetben is a minimálbér összegét tekintette az alapügyben eljáró bíróság kiindulási alapul, így annak változása lényeges körülményben történő változásként értékelendő, amely tény a jogvita eldöntése során nem volt mellőzhető.

[38] Fentiek alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a minimálbér mértékét az általános kártérítés összegének megállapításakor a bíróság lényeges szempontként figyelembe vette, így annak módosulása a járadék összegének felemelését indokoltá tette.

[39] Az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen kifejtette az összecszerűséggel összefüggő álláspontját, az jogszabálysértés megállapítására nem adott módot.

[40] A kifejtettek tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp. 424. § (3) bekezdése szerint.

[41] Az alperes pervesztességére figyelemmel köteles megfizetni a felperes másodokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint.

[42] Az alperes illeték fizetésére is köteles, melynek mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[43] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával bírálta el.

[44] Ezen ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. június 15.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró